

[Socialministeren.]

de tidligere lejligheder, selv om forhøjelsen går ud over den siden sidste ændring skete prisudvikling.

Samtidig er det fundet rigtigt at forhøje de understøttelser, der ydes i anledning af ulykkestilfælde på søen under den 1. verdenskrig, idet disse understøttelser hidtil har været reguleret på linje med de nævnte hædersgaver.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale forslaget til det høje tings velvillige behandling.

Endelig tillader jeg mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov for Færøerne om den offentlige sygeforsikring*.

Forslaget bygger på udkast udarbejdet af et i 1965 nedsat udvalg vedrørende sociallovgivningen på Færøerne. Udvalget, der også består af repræsentanter for færøske interesser, har tidligere udarbejdet udkast til de gældende love for Færøerne om bl. a. invalidepension, folkepension og offentlig forsorg.

Formålet med forslaget er at bringe sygeforsikringsordningen på Færøerne, der i dag hviler på bestemmelserne i kgl. anordning af 21. februar 1930 med senere ændringer, på linje med sygeforsikringsordningen i den øvrige del af riget og at fastlægge bestemmelserne på dette område i lovsform.

I de senere år har det — ligesom det var tilfældet på andre områder inden for den sociale lovgivning inden gennemførelsen af de førømtalte love om invalidepension m. v. — været et stærkt næret ønske fra færøsk side, at også reglerne om sygeforsikring på Færøerne stort set skulle svare til reglerne her.

Som et resultat af disse ønsker blev således i 1966 de hernede gældende regler om speciallægehjælp og medicinhjælp sat i kraft på Færøerne.

Det foreliggende lovforslag er udtryk for et ønske fra færøsk side om generelt at indføre samme regler på Færøerne som i den øvrige del af riget, hvor ikke særlige færøske forhold taler herimod.

Der er ikke med forslaget taget stilling til de eventuelle virkninger, som arbejdet i socialreformkommissionen kan få for en fremtidig sygeforsikringsordning på Færøerne.

Forslaget adskiller sig fra den gældende kgl. anordning først og fremmest på følgende punkter:

Alders- og helbredsbetingelserne for optagelse som nydende medlem samt begrænsningerne i varigheden af sygekassernes ydelser ophæves.

Den økonomiske risiko, dette medfører for sygekasserne, foreslås imødegået ved sammenlægning af de eksisterende 37 kasser til 11 — én for hvert af de færøske lægedistrikter.

Der oprettes B-afdelinger i sygekasserne for medlemmer over sygekassegrænsen. Den færøske fortsættelseskasse agter i forbindelse hermed at ophæve sig selv fra det tidspunkt, den nye lov træder i kraft.

Der indføres regler om jordemoderhjælp til afløsning af de hidtidige ganske utilstrækkelige regler om en kontantydelse på mellem 1 og 10 kr. daglig i 10 dage.

Reglerne om fribefordring udvides med regler om befordring af A-medlemmer til og fra læge og jordemoder, ligesom det foreslås, at der også ydes fribefordring af B-medlemmer til og fra sygehus, idet disse udgifter kan virke belastende også for medlemmer over sygekassegrænsen. Efter færøsk ønske gøres fribefordringen til en sygekasseydelse, og de særlige befordringskasser nedlægges.

Der ydes tilskud af sygekasserne til omkostningerne ved forsendelse af medicin efter samme regler som for udgiften til medicinen.

Lovforslaget indeholder ikke som den danske sygeforsikringslov regler om lønarbejderdagpenge eller frivillige dagpenge, da disse spørgsmål efter færøsk ønske søges løst uden om sygekasserne.

Forslaget er den 14. marts 1969 tiltrådt af Færøernes lagting i den form, i hvilken det hermed forelægges folketinget. Loven skal efter forslaget træde i kraft den 1. januar 1970, dog at sammenlægningen af de færøske sygekasser først skal være tilendebragt 1. januar 1972.

Forøgelsen af statens tilskud til de færøske sygekasser som følge af forslaget kan skønnes at ligge omkring 150.000 kr. årlig.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale forslaget til velvillig og hurtig behandling i det høje ting.

Ministeren for offentlige arbejder (*Guldberg*): Herved tillader jeg mig for det høje

[Ministeren for offentlige arbejder.]

ting at fremsætte forslag til lov om vintervedligeholdelse og renholdelse af veje.

Lovforslaget, der bl. a. skal afløse den gældende snekastningslov af 13. april 1938, blev fremsat i folketinget den 27. november 1968. Efter 1. behandling den 10. december 1968 blev forslaget henvist til behandling i folketingsudvalg. Udvalget stillede og fik besvaret en række spørgsmål. Bl. a. blev der i udvalget rejst spørgsmål om at begrænse de forpligtelser, der efter lovforslaget kunne pålægges grundejere, hvis ejendom grænser til offentlig vej eller sti. Jeg fandt det imidlertid ikke rigtigt at gå med til nogen begrænsning af grundejerforpligtelserne og dermed en udvidelse af de kommunale forpligtelser, før spørgsmålet havde været drøftet med de kommunale organisationer og Københavns og Frederiksberg kommuner. Udvalgsbehandlingen blev herefter ikke afsluttet og forslaget ikke gennemført i folketingsåret 1968-69.

Forhandling med de kommunale organisationer og med Københavns og Frederiksberg kommuner har fundet sted i sommeren 1969. De kommunale organisationer har i princippet accepteret en begrænsning af grundejerforpligtelserne, medens Københavns kommune har opretholdt sin principielle modstand mod forslaget i sin helhed og dermed også mod en forøgelse af de kommunale forpligtelser. Frederiksberg kommune har ligeledes i princippet modsat sig en udvidelse af de kommunale forpligtelser, dog med tilkendegivelse af, at spørgsmålet ikke har større praktisk betydning i Frederiksberg kommune, da kommunen gennem længere tid kulancemæssigt har påtaget sig grundejerforpligtelserne i videre omfang end forudsat ved lovforslaget.

På baggrund af de kommunale organisationers principielle tilslutning kan jeg tiltræde, at grundejerforpligtelserne i relation til offentlige veje og stier begrænses i overensstemmelse med ønskerne i folketingsudvalget. Det nu foreliggende lovforslag er derfor ændret på dette punkt. I forslaget er der endvidere taget hensyn til forskellige andre forslag fra udvalget og desuden foretaget visse redaktionelle ændringer.

Forslaget har i sin oprindelige udformning været forelagt for de kommunale organisationer samt for en række andre myn-

digheder og organisationer, der berøres af bestemmelserne, herunder Forenede Danske Motorejere. Der er ikke herunder fremkommet principielle indvendinger mod lovforslaget, bortset fra Københavns magistrat, der ikke ønsker, at loven skal have gyldighed i Københavns kommune. Københavns kommune har, som jeg har nævnt, opretholdt sin principielle modstand mod forslaget i sin helhed, men jeg mener fortsat ikke, at der er grundlag for at foreslå nogen særbestemmelse for Københavns kommune.

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, jeg knyttede til lovforslaget ved dets første fremsættelse, og skal indskrænke mig til at resumere forslagets hovedpunkter.

Lovforslaget fastslår vejbestyrelsernes forpligtelse til at sørge for snerydning, til at træffe foranstaltninger mod glat føre og til at sørge for renholdelse af offentlige veje og stier, men overlader det i øvrigt til vejbestyrelserne selv at bestemme det nærmere omfang og rækkefølgen af de respektive foranstaltninger, ligesom det er overladt til vejbestyrelserne at fastsætte de nærmere retningslinjer for foranstaltningernes gennemførelse efter forhandling med politiet.

Under hensyn til det ønskelige i, at foranstaltninger mod glat føre udføres efter ensartede principper over hele landet, bl. a. med hensyn til anvendelse af kemiske midler, foreslås der tillagt ministeren for offentlige arbejder hjemmel til at udfærdige vejledende retningslinjer for udførelse af foranstaltninger mod glat føre og i forbindelse hermed for snerydning.

Retningslinjerne skal ikke angive normer for foranstaltningernes udførelse, men skal alene indeholde teknisk-organisatorisk vejledning. Retningslinjerne forudsætter udarbejdet af ministeriet i nært samarbejde med kommunale vejteknikere, belægningseksperter m. v.

De forpligtelser til snerydning, grusning og renholdelse, der efter den gældende lovgivning har kunnet pålægges grundejere, hvis ejendom støder op til offentlig vej eller sti, er foreslået opretholdt i princippet ved lovforslaget, men med væsentlige begrænsninger.

Ved det folketinget i forrige folketingsamling forelagte lovforslag var de hidtidige grundejerforpligtelser foreslået begrænset

[Ministeren for offentlige arbejder.]
 således, at forpligtelserne kun kunne pålægges grundejerne med hensyn til fortov og sti i byer og bymæssige bebyggelser samt med hensyn til mindre befærdede offentlige vejes kørebaner i byer og bymæssige bebyggelser, medens forpligtelserne med hensyn til mere befærdede offentlige vejes kørebaner fuldt ud skulle påhvile det offentlige.

I det nu foreliggende lovforslag er grundejerforpligtelserne i relation til offentlige veje og stier begrænset til fortov og sti i byer og bymæssige bebyggelser.

Motiveringen for begrænsning af grundejerforpligtelserne og hermed udvidelsen af det offentlige forpligtelser er, at trafik-sikkerhedshensyn og effektivitets- og rationalitetshensyn taler for, at det offentlige fuldt ud påtager sig såvel snerydning som foranstaltninger mod glat føre og renholdelse på de offentlige vejes kørebaner i byer og bymæssige bebyggelser.

Forslaget indeholder endvidere bestemmelser om grundejernes forpligtelser med hensyn til snerydning, foranstaltninger mod glat føre og renholdelse af private fællesveje og stier i byer og bymæssige bebyggelser, bestemmelser om private fællesveje og stier på landet samt om skov-, klit- og havneveje og andre lignende veje.

Endelig er der ved lovforslaget foreslået tillagt vejbestyrererne (kommunalbestyrererne) hjemmel til at påtage sig udførelsen af de forpligtelser, der er pålagt eller påhviler grundejerne såvel med hensyn til offentlige som private veje, og til at opkræve godtgørelse hos grundejerne herfor. Formålet hermed er bl. a. at øge muligheden for maskinel indsats.

Under forhandlingen med de kommunale organisationer og Københavns og Frederiksberg kommuner blev der af disse givet udtryk for, at spørgsmålet om de kommunale myndigheders erstatningsretlige ansvar ikke var fyldestgørende klarlagt ved lovforslaget, og at problemerne i forbindelse hermed burde gøres til genstand for nærmere undersøgelse, før lovforslaget blev fremsat.

Jeg har imidlertid ikke fundet dette påkrævet. Allerede under den nuværende retstilstand handler kommuner som på andre områder under ansvar, således at domstolene trækker grænserne for eventuelle

erstatningsforpligtelser, og jeg mener ikke, at der sker nogen principiel ændring heri ved forslaget.

Lovforslagets gennemførelse vil påføre de kommunale myndigheder øgede udgifter til vintervedligeholdelse af de offentlige veje, i første række i byerne og de bymæssige bebyggelser, bl. a. som følge af begrænsningen af grundejerforpligtelserne. Det er dog vanskeligt at skønne over merudgiften, idet kommunerne under den nuværende ordning i betydeligt omfang har udført mere, end de var forpligtet til, navnlig med hensyn til stærkt trafikerede veje og gaders kørebaner. Men hvis jeg skulle forsøge et skøn, vil jeg anslå, at merudgiften for Københavns og Frederiksberg kommuner, købstadkommunerne og de større bymæssige kommuner på årsbasis vil være af størrelsesordenen 30-40 mill. kr. Af merudgiften vil i kraft af refusionsordningen omkring 30 pct. af udgifterne vedrørende vintervedligeholdelsesforanstaltninger falde på staten, eller årligt antagelig omkring 10 mill. kr.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslagets bemærkninger, tillader jeg mig at anbefale lovforslaget til det høje tings velvillige behandling.

Endvidere har jeg herved den ære for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om ændringer i vejlove som følge af ændringerne i den kommunale styrelseslovgivning m. v.*

Lovforslaget indeholder primært de ændringer, som er nødvendige som en konsekvens af kommunalreformens gennemførelse den 1. april 1970 og tilsigter at tilvejebringe i princippet ensartede regler for de nuværende købstadkommuner og sognekommuner med hensyn til kompetence, tilsyn, godkendelse og anke inden for vejlovgivningen, således at alle primærkommuner underlægges amtsrådene som tilsyns-, godkendelses- og klagemyndighed.

Ligeledes foreslås det, principielt i overensstemmelse med § 20 i lov om revision af den kommunale inddeling, at hovedlandeveje — bortset fra motorveje — og landeveje i byområderne skal henføre under amtsrådenes bestyrelse.

Fra denne hovedregel foreslås dog gjort undtagelse med hensyn til veje af de nævnte kategorier inden for de hidtidige købstæder.